

Dokument nr. 15:35

(2002-2003)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 681

Innlevert 17. juni 2003 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 30. juni 2003 av arbeids- og administrasjonsminister Victor D. Norman

Spørsmål:

«Nordsjødykker Alliansen melder fra om at flere av pionerdykkerne har store problemer og trenger strakstiltak før den bebuda stortingsmeldinga behandles til høsten. Flere er gjeldsslaver og trenger hjelp for å holde kreditorer "unna", det være seg både banker og likningskontor.

Vil statsråden ta initiativ for å hindre at kreditorer slår tidligere nordsjødykkere konkurs før alle spørsmål om individuell erstatning er avklart, og hvilke initiativ vil statsråden i så fall ta?»

Svar:

St.meld. nr. 47 (2002-2003) Gransking av pionerdykkernes forhold i Nordsjøen vil bli lagt frem i dag, 27. juni 2003. Meldingen er en oppfølging av NOU 2003:5 Pionerdykkerne i Nordsjøen. Det rede-

gjøres for pionerdykkernes situasjon i dag, og de tiltak Regjeringen mener bør iverksettes.

Samtidig med fremleggelsen av meldingen iverksetter jeg strakstiltak over tidligere nordsjødykkere. Jeg har i brev til Sjømannsmisjonen i dag sagt meg villig til å bidra med 1,5 mill. kr til oppstart av en stiftelse som har som formål å etablere og drifte en kontaktelefon mv. for tidligere nordsjødykkere.

Det blir også stilt inntil 10 mill. kr til disposisjon for departementet, slik at det kan ytes inntil 200 000 kr til den enkelte dykker som er i en prekær og akutt økonomisk situasjon.

Pionerdykkerne gjorde et banebrytende arbeid i Nordsjøen fra 1965 til 1990. Jeg tar sikte på at det oppnås en bred oppslutning om et samlet oppgjør for pionerdykkerne, slik at de får den oppreisningen og økonomiske kompensasjonen de fortjener.

SPØRSMÅL NR. 682

Innlevert 17. juni 2003 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 23. juni 2003 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Fra 16. juni har NSB innført sommerruter på strekningen Holmlia-Oslo. Sommerrutene innebærer et dramatisk redusert tilbud for de kollektivreisende, med 30 minutters avganger i rushtiden, og timesav-

ganger i helgene. Lokaltoget er den viktigste og mest miljøvennlige kollektive transportformen i sørkorridoren inn til Oslo.

Hva har statsråden tenkt å foreta seg for å bedre den samlede kollektivtransporten i denne korridoren?»

Svar:

Omlegging til sommerruter inngår i det ordinære ruteopplegget for NSB. For 2003 er det innført sommerruter i lokaltrafikken rundt Oslo i tidsrommet fra 15. juni t.o.m. 17. august. For strekningen Holmlia-Oslo betyr dette at 6 av totalt 15 togavganger mellom kl. 6.00 og kl. 9.00 er innstilt. I sommerperioden tilbys det faste halvtimesruter direkte mellom Holmlia og Oslo S, og den viktigste av kvartersavgangene som går kl. 7.31 fra Holmlia helt til Sandvika.

Dersom togtilbudet skulle opprettholdes uendret gjennom sommeren, når antallet passasjerer er lave, ville dette blitt dimensjonerende på personalantallet og dermed ført til redusert tilbud på andre strekninger innenfor Stortingets vedtatte statlige be-

vilgninger til kjøp av persontransport fra NSB som i år er på 1 386 mill. kr. Innføring av sommerruter i NSB er også nødvendig for å få til en hensiktsmessig ferieavvikling blant kjørende personale i NSB.

NSB har nå mange nok lokomotivførere til å kunne opprettholde normalt rutetilbud også i ukene før og etter skolens sommerferie. Dette gjør det mulig å ta all trafikk med tog, og NSB unngår å måtte leie inn ekstra busser på Østfoldbanen, slik tilfelle har vært de foregående årene.

På grunn av den bedre lokførersituasjonen i NSB, legges det opp til å gjeninnføre halvtimesavganger på dagtid i helgene fra 18. august, til forskjell fra timesavganger i dag.

SPØRSMÅL NR. 683

Innlevert 17. juni 2003 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 20. juni 2003 av olje- og energiminister Einar Steensnæs

Spørsmål:

«Kan statsråden dokumentere at det i arbeidet med utredninger av konsekvensene av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet (ULB) ikke har foregått, eller vært mulighet for utilbørlig påvirkning, hva anser statsråden som begrunnelse for at enkelte forskere trekker sine delutredninger, og hvordan stiller statsråden seg til dette?»

BEGRUNNELSE:

Olje- og energidepartementet (OED) arbeider med utredninger av konsekvensene av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet. Utredningen for Lofoten-Barentshavet (ULB) skal utgjøre politikernes beslutningsgrunnlag for hvorvidt det skal åpnes for helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet og vil inngå som en del av helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet. Det er avgjørende at utredningen er faglig troverdig og uavhengig. OED har gitt Det Norske Veritas (DNV) i oppdrag å organisere arbeidet med de ulike delutredningene som utgjør det faglige grunnlaget for ULB.

I denne prosessen har ansatte i oljeselskaper fått innsyn i delutredningene, og har deltatt i saksbehandlingen før disse har blitt offentliggjort. Dette har ført til mistanker om samrøre og utilbørlig påvirkning og påstander om mulig brudd på lover og forskrifter.

Det har i tillegg vært konflikter mellom OED/DNV og forskergrupper som har vært ansvarlige for delutredninger, med påstander om press for å endre på innholdet og forbeholdene i rapporter. Dette har blant annet ført til at forskerne bak delutredningen om konsekvensene av en utbygging i Barentshavet for den samiske befolkning, har trukket sin rapport og nekter OED å bruke forskningsmaterialet.

Svar:

Representanten Sørensen tar opp to viktige forhold i begrunnelsen for sitt spørsmål. For det første at ansatte i oljeselskaper har fått innsyn i delutredninger før de er blitt offentliggjort og at dette skal ha ført til mistanke om samrøre og utilbørlig påvirkning. Det andre forholdet som tas opp er at forskerne som er ansvarlige for utredningen av samiske forhold i forbindelse med petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet, har trukket sin rapport.

Når det gjelder det første forholdet, redegjorde jeg for dette i mitt svar til representanten Sørensen i spørretimen 9. april 2003.

Utredningen av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet (ULB) har sin bakgrunn i Sem-erklæringen. Samarbeidsregjeringen slo her fast at den ønsket å utføre en slik utredning før den tar stilling til ytterligere petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet.

For å koordinere og gjennomføre en prosess som ULB, kreves det spesiell kompetanse. Departementet har ikke selv slik kompetanse.

Departementet tok derfor kontakt med og engasjerte Det Norske Veritas (Veritas) for å ivareta sekretariatsfunksjonen for utredningen. Veritas er en institusjon med et solid omdømme og med lang erfaring i å gjennomføre utredninger som ULB.

For å sikre best mulig kvalitet i alle faser av utredningsprosessen, har sekretariatet (Veritas) benyttet en arbeidsform hvor det har trukket på ulike resurspersoner med ekspertise på spesifikke fagområder, og erfaring fra tilsvarende utredningsprosesser. Noen av disse personene er ansatt i konsulentselskaper og noen i oljeselskaper.

Det Norske Veritas har valgt å bruke denne arbeidsformen kun ut i fra et motiv om å sikre et best mulig faglig resultat på utredningen. Dette er ikke en arbeidsform som er pålagt av departementet. De nevnte ressurspersonene som altså inkluderer personer som er ansatt i oljeselskaper, har bare gitt kommentarer direkte tilbake til Veritas. Veritas har så selv foretatt en egen faglig vurdering av innspillene før de så eventuelt er brukt i den videre prosessen. Det er kun Veritas som har hatt direkte kontakt med leverandørene av de faglige delutredningene. Disse har stått fritt mht. om de ville foreta endringer på bakgrunn av innspillene. Utrederne står selv faglig ansvarlig for de arbeidene som leveres.

Jeg har full tillit til at Veritas har den integritet og faglige dyktighet som sikrer at denne arbeidsformen ikke har ført til noen utilbørlig påvirkning av ULB-prosessen.

Når det fra enkelte stilles kritiske spørsmål ved en slik fremgangsmåte, med antydninger om utilbørlig påvirkning, er dette feil. Kommentarene tilbake til utrederne har i det vesentlige gått på presentasjon og om oppdraget er gjennomført i henhold til arbeidsbeskrivelsen.

For å underbygge min redegjørelse i denne saken offentliggjorde departementet, kort tid etter mitt forrige svar i spørretimen 9. april d.å., alle råutkast på delstudiene, innspill til sekretariatet, samt korrespondansen mellom sekretariatet og de ulike faginstansene som har utført utredningene.

På bakgrunn av de reaksjonene som fremkom gav jeg, til tross for ovenstående, beskjed om at kontakten med medarbeiderne i oljeselskapene ikke lenger skulle benyttes i det videre arbeidet med ULB.

Det viktige for meg er at det ikke kan fremsettes berettiget tvil om integriteten til denne utredningen. På bakgrunn av det jeg har redegjort for her mener

jeg at ULB har den faglige integriteten som er nødvendig for å være et godt politisk beslutningsgrunnlag.

Når det gjelder representanten Sørensens andre poeng om at forskere trekker sine delutredninger, dreier dette seg om utredningen om samiske forhold i forbindelse med petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet. Her har følgende skjedd:

Høsten 2002 la Olje- og energidepartementet studien med ovennevnte tema ut på anbud. Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) vant anbudskonkurransen og OED inngikk en kontrakt med dem for utførelse av studien. OED mottok et utkast på studien før jul, men på grunn av sykdom hos NIBR ble ikke studien ferdigstilt og oversendt departementet før 4. juni i år. Samme dag gikk forskerne som stod ansvarlig for prosjektet ut i mediene og sa at de ville trekke arbeidet sitt med den begrunnelse at de hadde følt seg presset av OED til å fjerne innhold og forbehold som var tatt i rapporten.

Sekretariatet (Veritas) har på vanlig måte kommentert på utkast på denne studien. Kommentarene fra sekretariatet har vært naturlige og saklige og det har ikke vært øvet press på å endre innhold og forbehold som er tatt i studien. Forskernes saksfremstilling og anførsler avviker fullstendig fra den holdning institusjonen NIBR har til saksgangen. NIBR uttaler i pressemelding 4. juni: "Forskerne har stått helt fritt til å formulere rapportens innhold og også komme med en rekke forbehold underveis i rapporten. Verken NIBR eller OED har lagt press på forskerne med hensyn til hvordan rapporten skulle utformes." Videre står det at "De kommentarer som har kommet fra departementet har vært naturlige og saklige, og vi har ikke hatt noen problemer med de synspunkter som har kommet derfra".

Jeg vil fastholde at det ikke har skjedd noen utilbørlig påvirkning i arbeidet med studiene under ULB, og heller ikke i forbindelse med studien omtalt spesielt over. ULB er et viktig dokument som skal ligge til grunn for den politiske behandlingen av spørsmålet om helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet. Alle delutredningene har vært tilgjengelige på departementets nettsider en god stund. En sammenstilling av delutredningene vil om kort tid sendes ut på en tre måneders høring hvor alle som ønsker det vil få anledning til å kommentere på alle sider av arbeidet. Høringsuttalelsene vil inngå som en del av det endelige beslutningsgrunnlaget.

Det tas sikte på at ULB skal behandles i Regjeringen i løpet av høsten 2003.

SPØRSMÅL NR. 684**Innlevert 17. juni 2003 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen****Besvart 24. juni 2003 av nærings- og handelsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Telenor Mobil kundeservice planlegger å flytte sin virksomhet fra Bardu til Finnsnes. Begrunnelsen for denne flyttingen er at dette vil gi en økonomisk besparelse. Fra flere hold trekkes denne besparelsen i tvil, og det hevdes at dette bare kan være en midlertidig flytting før hele virksomheten flyttes ut av landsdelen.

Vil statsråden bidra til at en endelig avgjørelse om flytting utsettes til det foreligger et regnestykke som eventuelt dokumenterer en besparelse?»

BEGRUNNELSE:

Fra et enstemmig Troms fylkesting og fra flere andre hold uttrykkes det stor uro over de flytteplaner som Telenor har for sin avdeling i Bardu. Ifølge de opplysninger jeg sitter inne med skal dette endelig avgjøres av styret i Telenor Mobil 24. juni i år.

Telenor Mobil baserer hele sin eksistens på bruk av moderne kommunikasjon. En av hovedmulighetene ved moderne teknologi og moderne kommunikasjon er at en arbeidsplass i prinsippet kan ligge hvor som helst. Dette gir også bedrifter mulighet til å utnytte stabil og god arbeidskraft. Derfor er det uforståelig at det kan oppnås vesentlige besparelser ved en slik flytting.

Statsråden anmodes derfor om å medvirke til at den endelige avgjørelsen om flytting utsettes til det foreligger et regnestykke som eventuelt dokumenterer en besparelse.

Svar:

Jeg legger til grunn at bakgrunnen for spørsmålet er at Telenor Mobil AS planlegger å slå sammen sin kundeservicevirksomhet i Bardu med virksomheten i Finnsnes.

Nærings- og handelsdepartementet må respektere aksjelovens bestemmelser om hvilke selskapsorganer som skal treffe forretningsmessige avgjørelser. Beslutninger som lokalisering av enkeltavdelinger hører inn under avgjørelsesmyndigheten til selskapenes ledelse og styre.

Dersom staten som eier gjør forsøk på å instruere styret i et børsnotert selskap som Telenor om lokalisering av enkeltavdelinger, vil det svekke tilliten til selskapet. Telenors muligheter til å tiltrekke seg kapital, foreta investeringer og trygge og utvikle arbeidsplasser i Norge kan dermed bli redusert. En slik handlemåte er også egnet til å svekke tilliten øvrige selskaper der staten har eierinteresser, og til Norge som lokaliseringsland for bedrifter og arbeidsplasser.

Det er derfor ikke aktuelt for staten som eier å overprøve slike beslutninger, tatt på forretningsmessig grunnlag av selskapenes styre og administrasjon. Det beste bidraget myndighetene generelt kan gi i saker som dette er å legge til rette for en næringspolitikk som gjør det lønnsomt for bedriftene å opprettholde arbeidsplasser i alle deler av Norge.

SPØRSMÅL NR. 685**Innlevert 18. juni 2003 av stortingsrepresentant Tore Nordtun****Besvart 27. juni 2003 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«I forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 325 (2000-2001) bad Stortinget Regjeringen fremme forslag om incentiver som kunne øke energigjenvinningen for industrien, bl.a. med refusjon av elavgift for kraft produsert ved energigjenvinningsanlegg i industrien.

Hvor langt er dette arbeidet nå kommet, hvor mange kWh produseres i anleggene, og hvilke foringer i avgiftsfastsettelsen er lagt?»

BEGRUNNELSE:

Etter opplysninger fremkommet fra industrien, har Toll- og avgiftsdirektoratet i tilknytning til om-

legging av det administrative ansvaret for forbruksavgifter for elektrisk kraft fremmet forslag som medfører at ordningen med refusjon av elavgift for kraft produsert ved energigjenvinningsanlegg i industrien, vil opphøre.

I St.prp. nr. 63 (2001-2002) under kapittel Energigjenvinning omtales eksempel på fritak:

"Fritak for forbruksavgift på elektrisk kraft (elavgift) for kraft produsert i energigjenvinningsanlegg. Fritaket innebærer at eiere av energigjenvinningsanlegg selger kraften de produserer direkte til avgiftspliktige sluttbrukere."

Svar:

På oppdrag fra Finansdepartementet har Toll- og avgiftsdirektoratet sendt på høring et forslag om å flytte ansvaret for oppkrevingen av elavgiften fra kraftleverandør til netteier. Forslaget ble sendt på høring 28. mars 2003 med høringsfrist 1. juli 2003.

Dagens avgiftsvedtak gir avgiftsfritak for kraft som er produsert på enkelte særskilte måter, herunder kraft produsert ved energigjenvinningsanlegg. Hvis avgiftsplikten flyttes fra kraftleverandør til netteier, vil det bare være kraft som leveres via nettet til forbrukere som blir avgiftspliktig. I høringen er det lagt til grunn at flere av dagens fritak for produksjon kan tas bort, uten at dette vil få realitetsbetydning, og at dette også vil gjelde fritaket for kraft produsert i energigjenvinningsanlegg. Dersom høringen likevel skulle vise at dette vil få realitetsbetydning, vil dette bli vurdert på nytt. Det er forutsatt at overføringen av ansvaret for avgiften ikke skal få realitetsbetydning for de som i dag er fritaksberettigede.

I dag produseres det i underkant av 200 millioner kWh kraft pr. år i energigjenvinningsanlegg i indu-

strien. Det tilsvarer kraftforbruket til 10 000 boliger med et kraftforbruk på 20 000 kWh pr. år.

Av St.prp. nr. 63 (2001-2002) fremgår følgende:

"Regjeringen anser spillvarme fra industrien som en viktig energikilde, og energigjenvinning er et tiltak som hører innunder den miljøvennlige omleggingen av energiforsyningen. Stortinget har stilt seg bak målene for energiomleggingen som er:

- økt bruk av vannbåren varme basert på spillvarme, nye fornybare energikilder og varmepumper
- økt produksjon av vindkraft
- økt anvendelse av naturgass
- forbruksreduksjon.

Den helhetlige strategien for energiomleggingen er skissert i Energimeldingen, St.meld. nr. 29 (1998-99) og i Ot.prp. nr. 35 (2000-2001), i forbindelse med opprettelsen av Energifondet og Enova SF. Et vesentlig punkt i strategien er å benytte seg av markedsbaserte virkemidler. Det vil blant annet innebære og la ulike teknologier og tiltak konkurrere om midlene som er tilgjengelige i Energifondet. Enova SF er opprettet for å ivareta målene og utforme nødvendige virkemidler for omleggingen. Enovas kompetanse vil være å vurdere ulike tiltak og prosjekter opp mot hverandre, og å støtte de som mest effektivt bidrar til omleggingen. En robust og langsiktig omlegging avhenger av at Enova får anledning til å se alle tiltak under ett og styre mot de omleggingene som gir de beste resultatene."

Videre framgår det av St.prp. nr. 63 (2001-2002) at andre tiltak rettet mot energi gjenvinning i industrien må ses i sammenheng med den helhetlige strategien for energiomleggingen som Stortinget har stilt seg bak. Regjeringen mener derfor at det er opp til Enova å vurdere nye støttetiltak knyttet til energigjenvinning på lik linje med andre tiltak som hører innunder energiomleggingen.

SPØRSMÅL NR. 686

Innlevert 18. juni 2003 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 26. juni 2003 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Det har den siste tiden kommet en rekke innspill omhandlende kriminelle asylsøkere og utfordringer knyttet til disse. Alvorligheten i situasjonen og den fare slike personer representerer for folk flest all den tid man i hovedsak ikke kjenner asylsøkernes identitet; stiller jeg følgende spørsmål: Hva har Regjeringen foretatt seg for å bli kjent med problemet, og

hvilke konkrete tiltak har Regjeringen derigjennom uthandlet?»

BEGRUNNELSE:

Det har i den siste tid versert historier i mediene hvor asylsøkere er mistenkt, eller funnet skyldig i til dels alvorlige kriminelle handlinger. Det er en kjensgjerning, og et alvorlig problem at asylsøkere som

kommer til Norge i all hovedsak har kvittet seg med identitetspapirene. Dette gjør at kriminelle kan utnytte et naivt asylregelverk, og dermed bruke frie og åpne asylmottak som base for kriminelle handlinger.

I denne forbindelse har Fremskrittspartiet foreslått å intensivere kontrollen med asylsøkere, utvide bruken av lukkede mottak og ikke minst en umiddelbar utsending av asylsøkere som blir dømt for straffbare handlinger som gir 3 måneder ubetinget fengsel eller mer. Regjeringen er motstander av disse forslagene. Konsekvensen ser vi gjennom at tilliten til asylinstituttet forsvinner, skepsisen til asylsøkere generelt øker og ikke minst kriminelle handlinger utført av asylsøkere rapporteres stadig. Siden Regjeringen er motstander av Fremskrittspartiets forslag, er det interessant å se hvilken helhetlig plan den har for å løse problemene knyttet til kriminelle asylsøkere.

Svar:

Spørsmålet er overført fra statsministeren.

Siden asyl- og flyktningpolitikken ligger innunder mitt ansvarsområde, har statsministeren bedt meg svare på representantens spørsmål. Regjeringen er svært opptatt av utfordringer knyttet til kriminalitet begått av asylsøkere, og til problematikk knyttet til identitet. Regjeringen arbeider på en rekke områder med disse spørsmålene, blant annet vil vi gjennom utlendingslovgivningen styrke mulighetene for utvisning av kriminelle utlendinger.

Meldingsrutiner

Jeg vil innledningsvis vise til at det er etablerte rutiner for at mottakene og politiet skal varsle Utlendingsdirektoratet om asylsøkere som begår kriminelle handlinger. Disse skal prioriteres i saksbehandlingen, fordi det er av største viktighet å få avklart om de har et oppholdsgrunnlag eller ikke. De som ikke har et oppholdsgrunnlag skal sendes ut av landet. Tall fra Utlendingsdirektoratet viser at det kommer relativt få slike varslinger. I 2002 kom det rundt 150, og pr. 1. juni 2003 var det kommet 73. Av en mottaksbefolkning på rundt 17 500 i 2002, er 150 et relativt lavt tall tatt i betraktning av at mottaksbefolkningen utgjør en middels stor by i Norge.

Adgang til søk i utlendingsregisteret

Som representanten Sandberg er kjent med, vedtok Stortinget nylig i samsvar med Regjeringens forslag endringer i utlendingsloven som vil gi politiet adgang til å bruke utlendingsregisteret i forbindelse med etterforskning av straffbare handlinger som kan medføre høyere straff enn fengsel i 6 måneder.

Skjerpede utvisningsregler

Asylsøkere som begår kriminelle handlinger i ventetiden, kan for øvrig utvises fra Norge hvis de

blir dømt for forhold som har en nedre strafferamme på fengsel i mer enn 3 måneder.

Regjeringen sender i begynnelsen av juli d.å. på høring forslag om å senke den nedre strafferamme for utvisning av utlendinger som har arbeids- og oppholdstillatelse i Norge, til fengsel i 6 måneder eller mer. I dag er den nedre strafferammen på fengsel i ett år eller mer. Utvisning fra Norge vil normalt medføre innmelding i SIS med innreiseforbud i hele Schengen-området. Utlendinger som har, eller fyller vilkårene for bosettingstillatelse har et sterkere utvisningsvern. Regjeringen foreslår imidlertid også å senke den nedre strafferammen for denne gruppen. Også dette forslaget sendes på høring i begynnelsen av juli.

Anerkjennelse av utsendelsesvedtak fra andre Schengen-land

Stortinget har i juni d.å., i samsvar med Regjeringens forslag, vedtatt endringer i utlendingsloven som vil gjøre det mulig for Norge å anerkjenne et annet Schengen-lands avgjørelse om utsending av en utlending. Blant annet gis det adgang til å utvise en utlending når et annet Schengen-land har truffet vedtak om utvisning eller bortvisning av utlendingen på grunn av brudd på vedkommende lands utlendingslovgivning. Disse reglene vil kunne tre i kraft i løpet av sommeren.

Eurodac og ID-spørsmål

Regjeringen mener det viktigste arbeidet knyttet til identitetsproblematikk gjøres med å få internasjonale systemer på plass. Problematikken knyttet til identitet er internasjonal, og Regjeringen legger vekt på at Norge skal delta i de relevante internasjonale fora hvor vi kan utveksle erfaringer og drøfte tematikken med andre land som har de samme utfordringene. I midten av januar 2003 trådte endringer i utlendingsloven i kraft som knyttet Norge til Eurodac. Dette innebærer at Norge nå utveksler fingeravtrykk på blant annet asylsøkere og personer som påtreffes uten lovlig opphold med EU-landene og Island. Dette bidrar til at vi har fått økt mulighet til å følge bevegelsene en asylsøker i Norge har hatt, og også en økt mulighet til å finne ut av vedkommendes identitet. Regjeringen anser dette som et viktig instrument for å få avklart identiteten til asylsøkere som kommer uten papirer, eller som det er grunn til å anta opererer med falsk identitet.

Jeg vil for øvrig minne om at dersom det er skjellig grunn til å tro at en utlending oppgir falsk identitet, har politiet i henhold til utlendingsloven anledning til å fengsle vedkommende i påvente av identitetsfastsettelse dersom dette er nødvendig for å forhindre unndragelse og det ikke vurderes som tilstrekkelig med fengslingssurrogater, som meldeplikt

og lignende. Politidirektoratet har nettopp utgitt en håndbok for politiets tjenestemenn og kvinner. Dette for å sikre en effektiv og riktig saksbehandling fra deres side, noe som igjen viser at man tar problematikken alvorlig.

Raskere behandling av asylsaker

Som representanten sikkert er kjent med, har Regjeringen hatt stort fokus på arbeidet med å forkorte saksbehandlingstiden på asylsøknadene. Et ledd i dette arbeidet har vært å dele gruppene inn i tre kategorier, basert på om søknadene antas å være grunnløse, godt begrunnede eller å være i behov av en grundigere vurdering. I den førstnevnte gruppen er det innført forenklete prosedyrer, for eksempel ved at de ikke fyller ut egenerklæring, og sakene skal gjennomgå rask behandling i Utlendingsdirektoratet. Personer fra denne gruppen plasseres i egne mottak med et enklere tilbud enn det som gis i de ordinære mottakene. Signaleffektene av dette, samt informasjonskampanjer i noen utvalgte land, har gjort at antall søkere fra denne gruppen er blitt betydelig redusert.

Mens representanten og Fremskrittspartiet legger opp til umiddelbar utsending av asylsøkere som blir dømt for straffbare handlinger som gir ubetinget fengsel i 3 måneder eller mer, arbeider Regjeringen for å få til rask utsending av alle som har fått avslag på sine søknader. Regjeringen anser dette som et viktig signal både for å motvirke misbruk av asylinstituttet og for å vise at det ikke skal lønne seg å komme til Norge for å bedrive kriminalitet mens man venter på henholdsvis asylsaksbehandling og/eller uttransportering.

Mottakssystemet

Som jeg viste til under punktet over, har Regjeringen lagt vekt på å etablere et differensiert mottakssystem. Regjeringen er imidlertid imot en utstrakt bruk av såkalt lukkede mottak. Det å søke asyl er i seg selv ikke en kriminell handling, men en rettighet som Norge har forpliktet seg til gjennom internasjo-

nale avtaler. Langt de fleste asylsøkerne er lovlidige borgere, og beklager kanskje mer enn noen de tragiske hendelsene som har skjedd den senere tiden fordi det kan medføre at fremmedfrykten i befolkningen øker, noe som i sin tur går utover dem.

Det er svært vanskelig å vite på forhånd hvem som har hatt eller har en kriminell løpebane, eller hvem som i Norge i en gitt situasjon vil kunne knyttes til straffbare forhold. Et slikt mottaksopplegg som Fremskrittspartiet skisserer ville kunne hemme integreringen av de personene som skal bli i Norge, og dessuten være svært kostnadskrevende. Dersom en person er kriminelt belastet og anses som farlig, er det politiet som i dag har myndighet til å holde vedkommende i forvaring i henhold til norsk lov.

Regjeringen har arbeidet med å få etablert noen såkalte ventetransitter med en høyere grad av sikkerhet enn det som gjelder på de ordinære mottakene. Det har likevel ikke vært snakk om lukkede mottak, som i praksis ville si internering. Det har så langt ikke vist seg mulig å få til slike etableringer fordi de aktuelle vertskommunene stiller seg negative til dette, og/eller fordi det ikke har vært økonomisk gjennomførbart. Det inntrykk som gis av at alle asylsøkere er kriminelle gjør det svært vanskelig å få etablert mottak i det hele tatt.

For Regjeringen er rask saksbehandling av asylsøknadene svært viktig, med påfølgende rask uttransportering for de som ikke får bli i landet. Jeg har bedt Utlendingsdirektoratet foreta en gjennomgang av sine melderutiner til mottakene knyttet til personer man kjenner til har vært eller er kriminelle. Så langt jeg kjenner til, er det imidlertid sjelden en person forteller om egne kriminelle handlinger i asylintervjuet.

Jeg vil for øvrig påpeke at Norge er forpliktet av både internasjonale konvensjoner og norsk lov til å motta og behandle de asylsøknader som fremmes her i landet. Det er også slik at personer som begår kriminelle handlinger kan ha behov for beskyttelse, og i slike tilfeller er Norge forpliktet til å gi beskyttelse.

SPØRSMÅL NR. 687**Innlevert 18. juni 2003 av stortingsrepresentant Per Sandberg****Besvart 30. juni 2003 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Tilleggssvar 30. september 2003 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I dag lever fortsatt 2 000 vietnamesiske flyktninger som statsløse i Filippinene. 29 familier har nær familie i Norge. Statsråden er kjent med at det jobbes for at disse menneskene skal få opphold på humanitært grunnlag. I den forbindelse er det foregått en del brevveksling som gir motstridende konklusjoner.

Kan Kommunal- og regionaldepartementet eller UDI vise til korrespondanse med UNHCR som bekrefter at UNHCR mener det ville være i strid med retningslinjer og politikk å gi gjenforening for disse flyktningene?»

BEGRUNNELSE:

I brev av 27. mai fra UDI til stortingsrepresentant Heikki Holmås, og i brev av 10. juni 2003 fra Kommunal- og regionaldepartementet til Kieu Tran, skriver Kommunal- og regionaldepartementet og UDI at det ikke ville være i tråd med UNHCRs retningslinjer og politikk å innvilge oppholdstillatelse i Norge for personer fra denne gruppen, med familietilknytning her i landet.

Slik jeg forstår Kommunal- og regionaldepartementet, er dette bakgrunnen for at man avviser opphold på humanitært grunnlag.

I brev av 21. august 2001, undertegnet av Jean-Marie Fakhouri, direktør for UNHCRs bureau for Asia og pacific, støtter imidlertid UNHCR arbeidet med å gjenbosette vietnamesiske flyktninger i Norge. I sterk kontrast til brevene fra Kommunal- og regionaldepartementet og UDI sier faktisk UNHCR at det ville være en sterk humanitær gest og prisverdig handling at disse flyktningene fikk gjenbosetning i land der de har familietilknytning. Dette bekreftes også i telefonsamtaler med Jean-Marie Fakhouri. Undertegnede mener det ligger motstridende signaler fra Kommunal- og regionaldepartementet, UDI og UNHCR her og ønsker avklaringer fra Kommunal- og regionaldepartementet om hva som måtte være riktig.

Svar:

For å svare på representanten Sandbergs spørsmål er det nødvendig å se på bakgrunnen for den situasjonen som har oppstått. På 1970- og 1980-tallet forlot mange vietnamesere hjemlandet. Noen hadde blitt forfulgt på grunn av sin tilknytning til regimet i

Sør-Vietnam, mens andre reiste på grunn av fattigdom og nød. Etter hvert oppholdt mange hundretusen mennesker seg i leire i flere land i Sørøst Asia, en situasjon som var vanskelig både for de som bodde i leirene og for landene de var i. For å løse denne situasjonen, ble det gjort en avtale mellom FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR), Vietnam og de store mottakerlandene av flyktninger. Denne planen ble kalt Comprehensive Plan of Action (CPA). I avtalen ble det slått fast at det skulle være UNHCR som gjorde vurderingen av om den enkelte hadde behov for beskyttelse eller ikke. De som ble vurdert til å være omfattet av UNHCRs mandat, ble etter en kvotenøkkel gjenbosatt i en rekke land, mens de som ble vurdert til ikke å være omfattet av mandatet, skulle tilbakeføres til Vietnam under kontroll av UNHCR og internasjonale frivillige organisasjoner. Leirene ble i all hovedsak tømt. Mange ble gjenbosatt, blant annet i Norge, men mange ble også returnert til Vietnam, noen også med tvang.

I utgangspunktet er det tre mulige løsninger på en flyktningssituasjon. Tilbakevending (repatriering) er ansett som den beste løsningen hvis det kan skje i trygghet. Integrering i regionen er ansett som den nest beste løsningen, mens gjenbosetting i et tredjeland bare bør være aktuelt hvis de to første alternativene ikke er mulig. Vi har så langt vurdert det slik at det i dette tilfellet enten bør satses på tilbakevending til Vietnam eller lokal integrering.

Likebehandling er, og må være et sentralt element i vår utlendingspolitikk. De siste 20 årene har i underkant av 100 000 personer fått opphold i Norge, enten som kvoteflyktninger eller etter at de har søkt asyl her i landet. Mange av disse har familie i hjemlandet eller i flyktningleirer i regionen. Ektefelle og barn under 18 år, og i enkelte tilfelle eldre enslige foreldre uten omsorgspersoner i hjemlandet, får familiegjenforening i Norge. Men mange har også familie som ikke omfattes av familiegjenforeningsreglene, som for eksempel søsken, tanter, onkler, fettere og kusiner. Jeg har forståelse for at mange av dem som har fått opphold i Norge ønsker å hjelpe familiedømmer til et bedre liv i Norge, og mange henvender seg til departementet for å få hjelp til å få familien hit. Som eksempel kan nevnes at mange av kvoteflyktningene som har blitt tatt ut fra Rafaah leiren i Saudi-Arabia og Al Tash leiren i Irak, har familiedømmer igjen i de samme leirene som de har ønsket at skal få komme til Norge. Svaret de har fått,

er at hvis deres familiemedlemmer faller innenfor de kategoriene UNHCR vil prioritere for gjenbosetting, vil personer med familie i Norge kunne bli prioritert innenfor den årlige kvoten.

Den foreløpige vurderingen har på bakgrunn av ovenstående vært at dersom Norge skal gi familie-gjenforening til personer i gruppen på Filippinene, vil dette innebære en helt ny praksis, som også vil måtte gjelde for andre som har gjenværende familie i hjemlandet eller i leire i nabolandene. Dette ville kunne få meget store konsekvenser, gitt det store antallet som har familie i utlandet.

Departementet vil imidlertid henvende seg til den norske ambassaden i Manila for å avklare hvordan situasjonen er for de om lag 2 000 vietnameserne som fortsatt oppholder seg i Filippinene og hva som gjøres for å sikre deres rettigheter og status. Det vil også bli sendt en ny forespørsel til UNHCRs hovedkontor i Genève med spørsmål om hvorvidt en vurdering av disse personene faller inn under UNHCRs mandat, og om UNHCR finner grunn til å endre prioriteringene innenfor den norske kvoten slik at personer i gruppen på Filippinene kan prioriteres innenfor den årlige norske kvoten. Jeg vil komme med et endelig svar i saken når vi har fått svar på disse henvendelsene.

Tilleggssvar:

Jeg viser til mitt foreløpige svar av 30. juni 2003. I svaret meldte jeg om at departementet ville henvende seg til den norske ambassaden i Manila for å avklare hvordan situasjonen er for de om lag 2000 vietnameserne som fortsatt oppholder seg på Filippinene og hva som gjøres for å sikre deres rettigheter og status. Jeg meldte også om at det ville bli sendt en ny forespørsel til UNHCRs hovedkontor i Genève hvor jeg ville be om en vurdering av om disse personene faller inn under UNHCRs mandat, og om UNHCR finner grunn til å endre prioriteringene innenfor den norske kvoten slik at personer i gruppen på Filippinene kan prioriteres innenfor den årlige norske kvoten.

Jeg har nå mottatt svar fra både den norske ambassaden i Manila og UNHCRs hovedkontor i Genève.

Ambassaden melder at de har vært i kontakt med det filippinske Justisdepartementet og med UNHCRs representant i Manila og fått følgende opplysninger:

Vietnameserne i denne gruppen har ikke status som flyktninger i henhold til filippinsk lov. Imidlertid har vietnamesere i denne gruppen, såkalte "Remaining Vietnamese Nationals" (RVNs), i dag en bekreftelse på at de er registrerte i landet som RVNs. Dette er et dokument som er utarbeidet i samarbeid med det filippinske Justisdepartementet og som gir

gruppens medlemmer rett til opphold, utdanning, arbeid, næringsrettet virksomhet o.l.

Gruppen har i dag tilgang til de samme offentlige tjenester som filippinere, og ifølge UNHCRs representant i Manila, er det ingen som diskrimineres på bakgrunn av at de tilhører RVNs. Mange steder er de godt integrert i det filippinske samfunn, og mange er svært dyktige forretningsfolk. Det er opprettet et økonomisk fond av andre vietnamesiske borgere i landet som mange RVNs i dag nyter godt av, i forbindelse med f.eks. næringslivsetableringer. Det ble også pekt på at på øya Palawan, der det bor om lag 200 personer i denne gruppen, har den katolske kirken gitt RVNs tilgang på land, og det er bygget en egen "Vietville" hvor boforhold og levestandard betegnes som bra. Det foreligger i dag heller ingen trusler fra filippinske myndigheter om deportasjon grunnet manglende oppholdstillatelse, slik det har blitt hevdet fra ulike hold.

Filippinske myndigheter er opptatt av at gruppens status legaliseres. En dialoggruppe bestående av representanter for filippinske myndigheter, den katolske kirke og enkeltpersoner fra gruppen av RVNs har deltatt i utarbeidelsen av et eget lovforslag som vil gi RVNs mulighet til varig opphold på Filippinene. Lovforslaget ble godkjent av Kongressen i juni d.å., og det er nå oversendt Senatet. Dersom den blir ratifisert i Senatet, vil loven gi gruppen av vietnamesere anledning til å søke om permanent oppholdstillatelse i landet. Etter 5 år vil de kunne søke om filippinsk statsborgerskap på lik linje med andre innvandrere til landet.

I forhold til spørsmålet om disse personene faller inn under UNHCRs mandat, så opprettholder UNHCRs hovedkontor i Genève sitt svar om at disse personene *ikke* er flyktninger og at de ikke omfattes av deres mandat. Praksis er at Norge forholder seg til UNHCRs prioriteringer ved overføring av flyktninger til Norge. Jeg kan ikke se at situasjonen for denne gruppen er slik at det bør gjøres et unntak fra praksis.

Som jeg også nevnte i svaret av 30. juni 2003, er og må likebehandling være et sentralt element i vår utlendingspolitikk. Andre med oppholdstillatelse i Norge som har ønsket familiemedlemmer hit til landet gjennom UNHCRs program for gjenbosetting, har fått til svar at familiemedlemmer som faller innenfor de kategorier UNHCR vil prioritere for gjenbosetting, kan bli prioritert innenfor den årlige norske kvoten. Videre har de også fått til svar at dersom familiemedlemmene ikke faller inn under UNHCRs mandat, vil de ikke kunne gjenbosettes i Norge.

SPØRSMÅL NR. 688**Innlevert 18. juni 2003 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal****Besvart 24. juni 2003 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Hvert eneste år er det minnemarkeringer ved konsentrasjonsleirer fra annen verdenskrig ulike steder i Europa. Ved mange av disse satt nordmenn fanget, og mange nordmenn mistet livet. Det er så langt jeg vet ikke alltid Norge er representert ved offisielle myndigheter under slike minnemarkeringer.

Vil statsråden ta initiativ for å sørge for at Norge er representert under slike markeringer, for å ære dem som deltok i kampen mot nazismen?»

Svar:

Så langt jeg har kunnet bringe på det rene, er det i hovedsak våre utenriksstasjoner som mottar invitasjoner og er representert ved de mer tradisjonelle og årvisse markeringer. Ved større arrangementer og åremålsdager blir det gjerne foretatt en særskilt vurdering og avklaring av hvorvidt, og i tilfelle hvilken representasjon, Norge skal stille. Et eksempel i så henseende er den minnemarkering og avdukingsseremoni som fant sted i Sachsenhausen 9. mai i år. Her hadde jeg selv gleden av å kunne representere den norske regjering.

SPØRSMÅL NR. 689**Innlevert 18. juni 2003 av stortingsrepresentant Arne Braut****Besvart 26. juni 2003 av nærings- og handelsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Hva vil næringsministeren gjøre for å følge opp intensjonene i St.meld. nr. 15 (1999-2000), herunder å øke den offentlige innsatsen i markedsføring av norske reiselivsprodukter, og på hvilken måte vil opptrappingsplanen bli videreført?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 209 (1999-2000) vedtok Stortinget St.meld. nr. 15 (1999-2000) Lønnsomme og konkurransedyktige reiselivsnæringer. Intensjonen i meldinga var en opptrappingsplan for å markedsføre Norge som reisemål.

Kvaliteten i vår reiselivsnæring er mangfoldet. Dette stiller store krav til produktorganisering og markedsføring. Arbeidsplassene er spredt over hele landet, med en stor andel av småbedrifter.

For tiden er vi inne i en situasjon med terrorfrykt og internasjonal urolighet. Dette fører til usikkerhet og fare for permittering i næringa.

Samtidig er det investert store summer i produktutvikling og tilrettelegging. Reiselivsnæringa har et stort utnytta potensial både når det gjelder bedre inntjeningen og øket sysselsetting. Dette må følges

opp med en betydelig økt offentlig innsats i markedsføring av norske reiselivsprodukter både nasjonalt og internasjonalt.

Svar:

Mål og prioriteringer for det offentlige tilskuddet til Norges Turistråd (NTR) i 2004 vil være å profilere Norge som reisemål, stimulere norske reiselivsbedrifter til samarbeid om internasjonal markedsføring og bidra til kompetanseheving i næringen. Det offentlige tilskuddet til NTR for 2003 er på 115,3 mill. kr. NTR kan selv prioritere hvor mye som skal brukes på merkevarebygging av Norge i utlandet. Reiselivsnæringene selv bidrar også til finansieringen av merkevarebyggingen.

Målet for markedsføringen av Norge i utlandet er at Norge skal oppnå en rimelig andel av internasjonal turisme. NTR skal i denne forbindelse selv prioritere markeder og virkemidler der man forventer en god og langsiktig effekt hva gjelder økt turiststrøm til Norge.

Som kjent vil NTR inngå i den nye virkemiddelsinstitusjonen som er vedtatt opprettet med virkning fra 1. januar 2004, jf. St.prp. nr. 51 og Innst. S. nr. 283 (2002-2003). Innlemmelsen i den nye virke-

middelenheten vil gi et effektivitets- og forbedringspotensial innenfor overordnet strategiutvikling, strategisk ledelse, strategisk kommunikasjon og administrativ drift. Med den nye virkemiddelsinstitusjonen vil man få en bedre koordinering av arbeidet til institusjonene som inngår (Norges Eksportråd, Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO) og Norges Turistråd). Den nye enheten vil bidra til at Norge kan presenteres med en mer enhetlig profil utad. Jeg har grunn til å tro at man vil se stordriftsfordeler og synergieffekter ved å la NTR inngå i den nye institusjonen, noe som i neste omgang vil komme reiselivsnæringene til gode.

Den sterke norske kronekursen og høye rentenivået har vært et betydelig problem for norske reiselivsbedrifter. Siden statsbudsjettet for 2003 ble lagt fram er renten satt ned fire ganger med til sammen

2,0 prosentpoeng. Siden har samtidig kronekursen svekket seg betydelig i forhold til viktige valutaer. I samarbeid med partene i arbeidslivet har Regjeringen fått til et lønnsoppgjør mer på linje med utviklingen i konkurrentlandene. Dette har stor betydning for konkurransekraften og lønnsomheten til norske reiselivsbedrifter. Det er viktig at denne politikken videreføres.

De to siste årene er skatter og avgifter redusert med nesten 20 mrd. kr. For reiselivet er avviklingen av investeringsavgiften og flypassasjeravgiften, samt reduksjonen i elavgiften, særlig viktig. Jeg mener at de grep som Regjeringen har tatt bidrar til å styrke verdiskapingen og lønnsomheten i reiselivsnæringen og til å nå intensjonene i reiselivspolitikken slik de er uttrykt i St.meld. nr. 15 (1999-2000) og Innst. S. nr. 209 (1999-2000).

SPØRSMÅL NR. 690

Innlevert 18. juni 2003 av stortingsrepresentant Gunhild Øyangen

Besvart 27. juni 2003 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Hvordan kan det ytes tilpasset stønad til en multihandikapt jente som har det svært vanskelig grunnet alvorlig sykdom?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i avisa Sør-Trøndelag 28. mars 2003.

På grunn av alvorlig hjertefeil har en liten jente fra Orkdal på knapt 4 år behov for tilsyn døgnet rundt. Forskjellige komplikasjoner har ført til at hjerteklaffen, lungepulsåra og lungeklaffen må skiftes ut. Jenta har hatt 300 liggedøgn ved St. Olavs Hospital, 150 kontroller på samme sted, 3 innleggelser ved Rikshospitalet i Oslo og 5 innleggelser ved Haukeland sykehus i Bergen.

Jente har store problemer med å ta til seg næring og må mates én gang i timen. Hun kaster ofte opp den lille maten hun får i seg. Årsaken til ernæringsproblemene er ikke klarlagt. Legemiddelet Zofran hjelper mot jentas kvalme, men 10 tabletter koster om lag 1 000 kr. Dette får hun ikke dekket av trygdekontoen. Familien har også forsøkt å få støtte til bleier fordi jenta ikke er i stand til å gå på toalettet for egen maskin. Hun får en halv liter væske i løpet av natta.

Dette tar ikke vanlige bleier opp. Men trygdekontoen gir heller ikke støtte til dobbelt bleie. Det synes ikke rimelig at verken retningslinjene til folketrygdloven § 5-14 om stønad til f.eks. viktige legemidler og forbruksmateriell, eller § 5-22 om bidrag til spesielle formål kan gi grunnlag for hjelp til medisiner og bleier til en multihandikapt liten jente som har det særskilt vanskelig.

Det er viktig for et lite sykt barn å slippe å kaste opp hele tiden, og det er viktig ikke å bli våt hver natt. Denne situasjonen synes dessverre varig.

Jeg mener familien har nok bekymringer og burde kunne få stønad til nødvendige medikamenter og bleier nok, uten å påføres store økonomiske utlegg.

Svar:

Spørsmålet er overført fra sosialministeren.

Med hjemmel i folketrygdloven § 5-14 har departementet gitt forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr (blåreseptforskriften). For at det skal gis refusjon ved kjøp av et bestemt preparat, må preparatet tilhøre en legemiddelgruppe som er nevnt i forskriftens § 9 og det må stå oppført på den tilhørende preparatlisten. Preparatet må være foreskrevet for behandling av den

sykdom som er nevnt i det korresponderende sykdomspunktet i listen over vanlige sykdommer i § 9.

Det fremgår av Felleskatalogen at Zofran er et kvalmestillende legemiddel. Videre fremgår hvilken indikasjon legemiddelet er godkjent for; hovedsakelig kvalme og brekninger forårsaket av cellegiftbehandling og stråleterapi. Kvalme står ikke oppført på sykdomslisten i forskriftens § 9, og Zofran står heller ikke oppført på preparatlisten. Bruk av Zofran mot kvalme gir derfor ikke grunnlag for refusjon etter bestemmelsen i forskriftens § 9.

Etter forskriftens paragraf kan trygden unntaksvis yte refusjon på blå resept for kostbare medikamenter som benyttes til behandling av sjeldne kroniske sykdommer (som ikke er nevnt i forskriftens § 9) eller et sjeldent behandlingsalternativ. Det legges da blant annet vekt på sykdommens alvorlighetsgrad. I noen tilfeller vurderes kvalmen som en del av et sykdomsbilde der tilstanden anses som alvorlig. Det kan da gis dekning til kvalmestillende legemidler. Dersom det søkes om dekning for Zofran ved en ikke godkjent indikasjon i Felleskatalogen, bør andre legemidler med den aktuelle indikasjonen være prøvd først. Da det finnes andre kvalmestillende preparater på markedet i Norge som er en del rimeligere enn Zofran, bør legen i søknaden til trygdekontoret begrunne hvorfor rimeligere preparater ikke kan brukes.

Med hjemmel i folketrygdloven § 5-22 kan det ytes bidrag til dekning av utgifter til helsetjenester når utgiftene ikke ellers dekkes etter denne loven eller etter andre lover. Rikstrygdeverket har gitt nærmere retningslinjer for bidrag til legemidler som ikke dekkes over blåreseptordningen. Det kan som hovedregel ytes bidrag til dekning av 90 pst. av utgiftene som overstiger 1 500 kr i kalenderåret. Det er gjort unntak fra denne regelen for kreftpasienter, som blant annet får dekket utgiftene til kvalmestillende medikamenter fullt ut. Jeg vil understreke at også an-

dre personer enn kreftpasienter kan få bidrag fra trygden til reseptbelagte legemidler mot kvalme, herunder Zofran, men disse må betale en egenandel på 1 500 kr i løpet av kalenderåret.

Etter § 3 nr. 1 i blåreseptforskriften yter trygden stønad til inkontinensmateriell som må skiftes med visse mellomrom. Forskriften setter som grunnvilkår for stønad at det foreligger varige forstyrrelser av endetarmens eller urinblærens funksjon. Ifølge Rikstrygdeverkets retningslinjer dekkes utgifter til bleier for barn med nattenurese fra barnet fyller 8 år. Denne aldersgrensen er absolutt. For barn med daginkontinens for urin og/eller avføring dekkes utgiftene fra barnet fyller 5 år, men fra fylte 1 år dersom barnet har varig lammelse av urinblæren og/eller endetarmen (spinale misdannelser/skader). Slik dette indikasjonskravet er utformet, omfatter det ikke inkontinens på grunn av ernæringsproblemer. Retningslinjene gir ikke rom for å utøve skjønn i disse tilfellene.

Det aldersmessige skillet når det gjelder daginkontinens må ses i sammenheng med varighetskravet i forskriften. Barn som fra fødselen av får påvist varig fysisk skade/misdannelse i den perifere delen av nervesystemet, vil som følge av dette ha et nødvendig forbruk av bleier langt utover det friske barn på samme alder har. For barn med medfødt skade i andre organer, kan det være vanskeligere å påvise i så tidlig alder at behovet for bleier skyldes en varig tilstand. Grensesettingen mellom ren daginkontinens og sporadisk vannlating/avføring utenom toalettbesøk kan for denne gruppen være vanskeligere. Unntaket fra aldersgrensen på 5 år for barn med spinale misdannelser eller skader må ses på denne bakgrunn.

Forbruksmateriell i form av bleier til barn er heller ikke blant de bidragsformål som er nevnt i Rikstrygdeverkets retningslinjer til folketrygdloven § 5-22.

SPØRSMÅL NR. 691

Innlevert 18. juni 2003 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 26. juni 2003 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Hva ønsker Regjeringen å oppnå med deltakelsen i alliansen for mer uregulert handel med utdanning, hvordan foregår dette arbeidet, og hvorfor har ikke Stortinget blitt informert om denne prosessen i forbindelse med tidligere spørsmål og debatter om

Norges arbeid i WTO?»

BEGRUNNELSE:

Av internettsidene til den australske regjeringens eksportutvalg for utdanningstjenester, The Australian Government International Education Network,

går det fram at Norge leder en allianse av land som vil jobbe innenfor WTO for å få mer uregulert handel med utdanningstjenester. Denne alliansen skal være aktiv i forbindelse med de pågående tjenesteforhandlingene, GATS. Av nettsidene framgår det at det er Norge som har tatt initiativ til denne alliansen og at Norge leder arbeidet. Australia støtter aktivt opp om alliansen, som verdens ledende eksportør av utdanningstjenester.

Utenriksministeren bekreftet at Norge leder en slik gruppe under Stortingets WTO-debatt 17. juni. Fra før er det kjent at Norge har stilt krav om liberalisering av handelen med utdanning til flere land i de innledende rundene av GATS-forhandlingene. Dette har også vært tatt opp i Stortinget, men uten at det har blitt informert om Norges aktive innsats på feltet.

Svar:

Regjeringen søker i WTO-forhandlingene å fremme norsk syn gjennom formelle kanaler så vel

som gjennom uformelle kontakter med andre medlemsland. Utdanningstjenester drøfter vi blant annet uformelt i en gruppe som omfatter både industrialiserte land og utviklingsland. Denne kontakten er ikke en allianse for mer uregulert handel med utdanning. Vårt siktemål er å ivareta studentrettigheter og kvalitet i internasjonal handel med utdanningstjenester.

Når det gjelder informasjon til Stortinget om denne prosessen, vises til Utenriksdepartementets brev av 18. februar d.å. til Arbeiderpartiets stortingsgruppe, vedlagt Innst. S. nr. 146 (2002-2003). I brevet heter det blant annet: "Av hensyn til den vekt som Norge legger på internasjonalt samarbeid om kvalitative sider ved utdanningstilbudene, søker Norge samarbeid med likesinnede utviklingsland og industriland for å bidra til at liberalisering av utdanningstjenester sees i sammenheng med arbeidet for bedre kvalitet i det internasjonale utdanningstilbudet, slik dette blant annet kommer til uttrykk i UNESCOs arbeid og i andre fora."

SPØRSMÅL NR. 692

Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfohn

Besvart 19. juni 2003 av fiskeriminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Den nye sjøhastighetsforskriften som Kystdirektoratet innførte frå 1. juni i år vert av mange vurdert som altfor lite nyansert, og svært vanskeleg å følge i praksis. Ikkje minst gjeld dette det generelle forbodet mot høgare fart enn 5 knop nærare land enn 50 meter.

Vil statsråden syta for at forskriften vert trekt attende, slik at det kan gjerast endringar som er meir treffsikre mot hovudføremålet, nemleg å gjera det tryggare å ferdast på sjøen?»

Svar:

Eg kan opplyse at Kystdirektoratet vil oppheve den nye sjøhastighetsforskriften av 5. mai 2003 nr. 561, og gjeninnføre dei tidlegare reglane om hastighet til sjøs, jf. forskrift av 30. desember 1988 nr. 1182 om fartsbegrensninger i sjøen.

Kystdirektoratet vil foreta ei ny vurdering av spørsmålet om reguleringar av hastighet til sjøs.

SPØRSMÅL NR. 693**Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 27. juni 2003 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil Samferdselsdepartementet ta Kleppestøkaiens status opp til vurdering?»

BEGRUNNELSE:

Askøy kommune har i brev av 12. juni i år anmodet om at Samferdselsdepartementet tar opp til vurdering om Kleppestøkai kan omklassifiseres fra fylkesveganlegg til del av riksvegnettet. Terminalen har blant annet kaiplass for hurtigbåten "Beinveien", som er en viktig "innfartsåre" til Bergen sentrum. Hurtigbåttilbudet er truet på grunn av finansierungsproblemer, men er foreløpig sikret videre drift gjennom et samarbeid mellom Askøy kommune, HSD og Hordaland fylkeskommune. I forbindelse med dette vedtaket har fylkesutvalget i Hordaland lagt til grunn at terminalen må oppgraderes. Behovet for slik oppgradering er stort. Med klassifisering som riksveg ville slik oppgradering bli mer realistisk, fordi terminalen da vil bli et statlig ansvar.

Svar:

Riksvegferjesambandet Kleppestø-Bergen ble nedlagt da Askøybrua ble åpna for trafikk i desember 1992. Fra samme tidspunkt ble det opprettet en båt-rute mellom Kleppestø og Bergen som benyttet deler av de tidligere ferjekaianleggene som terminal. I tråd med vanlig praksis for vegtilknytning til hurtigbåtkai ble ferjekaien med tilstøtende veg nedklassifisert til fylkesveg.

Samferdselsdepartementet delegerte i 2000 myndigheten til å fatte vedtak om omklassifisering etter veglov §§ 3 og 7 til Vegdirektoratet i de tilfeller hvor det er lokal enighet om omklassifisering. I saker hvor det er uenighet lokalt forelegges saken Samferdselsdepartementet.

I brev av 12. juni 2003 til Samferdselsdepartementet har Askøy kommune bedt om at Kleppestøkai med terminal omklassifiseres til riksveg. I forbindelse med denne henvendelsen har jeg oversendt saken til Vegdirektoratet for behandling i brev av 20. juni 2003. Dette innebærer at Vegdirektoratet må foreta en fornyet vurdering av saken.

SPØRSMÅL NR. 694**Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant Eirin Faldet****Besvart 27. juni 2003 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Norge deltar aktivt med militært personell i internasjonale operasjoner. De siste årene har Norge vært involvert blant annet på Balkan og i Afghanistan. Det er bred enighet om norsk deltakelse i internasjonale operasjoner. Det er imidlertid en belastning både for den enkelte soldat og deres familie å utføre sine oppdrag i krigssoner. Staten har derfor en forpliktelse til å gi den enkelte soldat støtte i ettertid.

Ser statsråden viktigheten av dette, og ser hun på Krigsinvalidehjemmet Bæreia som et egnet sted til dette?»

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen Krigsinvalidehjemmet Bæreia har i mange år fungert som et rekreasjonshjem for norske

krigsveteraner. Viktigheten av dette arbeidet kan ikke overvurderes. Driften ved stiftelsen står nå i fare. Norge deltar svært aktivt i internasjonale operasjoner. På tross av at Forsvaret gjør en meget god jobb for sine ansatte, er det viktig at den norske stat bidrar til at veteraner som har deltatt i internasjonale operasjoner har et velfungerende støtteapparat i Norge. Bæreia har gjennom mange år opparbeidet seg en kompetanse på området i tillegg til at strukturen allerede er tilstede.

Svar:

Jeg kan forsikre representanten Faldet om at Forsvaret tar soldatenes helse i forbindelse med internasjonale oppdrag på alvor. Først og fremst har vi satt i verk en rekke tiltak for å sikre at soldater som deltar

i internasjonale operasjoner ikke får psykiske problem som følge av tjenesten. Tiltakene omfatter både grundig testing og forberedelser før tjenesten, kontinuerlig tilbud om medisinske tjenester under tjenesten, og oppfølging etter avsluttet tjeneste. Når det gjelder oppfølging etter endt tjeneste, er Forsvaret i ferd med å vurdere organisering av et utvidet tilbud om psykisk helsevern i regi av Forsvaret til de tidligere soldatene. Et slikt utvidet tilbud skal være iverksatt innen utgangen av året. Etableringen av dette tilbudet vil skje i nært samarbeid med det sivile helsevesenet.

Krigsinvalid hjemmet Bæreia er en selvstendig stiftelse etablert av Krigsinvalidforbundet. Brukerne av Bæreia, som fram til 1999 utelukkende var krigsinvalider og deres partnere, mottar støtte fra Sosialdepartementet og Helsedepartementet til opphold ved hjemmet. Sosialdepartementet er også representert i stiftelsens styre.

FN-Veteranenes Landsforbund (FNVL) startet et prøveprosjekt ved Bæreia i 1999 for å vurdere om hjemmet egnet seg for velferdsopphold og gjensynstreff for våre tidligere soldater. Tanken var at ledig kapasitet ved hjemmet kunne benyttes til dette formålet. Prosjektet fikk økonomisk støtte fra Forsvarsdepartementet, og denne støtten er blitt videreført etter at et vellykket prøveprosjekt ble avsluttet.

FNVLs tilbud til våre soldater fyller imidlertid ikke all ledig kapasitet ved Bæreia ettersom krigsinvalidene faller fra. Fra Forsvarets side vil vi yte økonomisk støtte til FNVL etter en nærmere behovsvurdering, men vi finner ikke å kunne gi et generelt rammetilskudd til Bæreia.

Jeg er klar over at Bæreia befinner seg i en overgangsfase med fortsatt stort behov for hjemmet for den opprinnelige brukergruppen, samtidig som driftsutgiftene krever flere betalende brukere. Forsvarsdepartementet vurderer derfor, via FNVL, å yte en ekstra støtte til Bæreia i den overgangsfasen hjemmet befinner seg i, slik at stiftelsen og FNVL kan få mulighet til å tilpasse seg den nye situasjonen. Et slikt ekstratilskudd endrer likevel ikke på prinsippet om en brukerfinansiering.

Stortingsrepresentant Eirin Faldet poengterer kompetansen som er opparbeidet ved Bæreia, og jeg er ikke i tvil om at personellet ved Bæreia har stor omsorg for brukerne av hjemmet. Lederne for gjen-

synstreffene for vårt personell er likevel ikke ansatte ved Bæreia, men tilknyttet FNVL. Det er dette personellet som innehar den spesifikke omsorgskompetansen for våre tidligere soldater. Fra Forsvarsdepartementets side er det derfor FNVL som må vurdere hvilke tilholdssted som egner seg best for vår gruppe. Gjensynstreff kan også arrangeres i de ulike regionene i nærheten av der vårt personell tjenestegjør eller bor. Dette kan være mer ønskelige og kosteffektive løsninger som må inngå i FNVLs totalvurdering av tilbudet til vårt personell. Og møtes for å samtale om opplevelser er det viktige, og dette kan bidra til den psykiske bearbeidingen av belastninger forbundet med tjenesten.

Et mindretall av vårt personell sliter psykisk etter opplevelser i forbindelse med internasjonale operasjoner, og trenger poliklinisk hjelp fra medisinsk ekspertise. Både innen det sivile og det militære helsetilbudet arbeider vi nå, både i fellesskap og innen våre respektive etater, med å utvikle et bedre tilbud til traumebelastede grupper.

Forsvaret vil også være representert med forskningskompetanse i "Nasjonalt kompetansesenter for vold og traumer" som etter planen skal opprettes i januar 2004. Senteret er et tverrdepartementalt prosjekt rettet mot kompetanseoppbygging, forskning og forskningsformidling. Et regionalt nettverksarbeid knyttet til det nasjonale kompetansesenteret er også under planlegging for å sikre regional kunnskapsformidling og samarbeid.

Forsvaret planlegger også å etablere et medisinsk senter ved Ullevål universitetssykehus. I senteret vil det etter planen inngå en poliklinikk for katastrofepsykiatri med behandlingstilbud til både sivilt og militært personell. Tiltak for å bedre helsetilbudet til de tidligere soldatene vil bli koordinert med det sivile helsevesenet for optimal bruk av ressurser og gjensidig kompetanseoppbygging.

Jeg ser positivt på at FNVLs tilbud til våre soldater kan bidra til at krigsinvalidene får et tilbud på Bæreia så lenge de har behov for det. Jeg vil likevel presisere at FNVL står fritt i forhold til valg av tilholdssted for velferdstiltak for soldatene, og at valg av lokalisering må være grunnet på et kost/nytte-prinsipp, slik som tilfellet er for de andre delene av Forsvarets aktiviteter.

SPØRSMÅL NR. 695**Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant André Dahl****Besvart 27. juni 2003 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Jeg viser til statsrådens svar på spørsmål nr. 649, der det heter at "formålet var å gi også de barn som bor sammen med en av sine foreldre og dennes registrerte partner i en stabil familierelasjon, den juridiske sikkerheten en stebarnsadoptsjon innebærer".

Hvilke kriterier benyttes for å definere hva som er en stabil familierelasjon?»

Svar:

I retningslinjene om saksbehandling ved søknad om innenlands- og utenlandsadoptsjon og særlig ved innenlandsadoptsjon av desember 2002 gis regler for skjønnsutøvelse ved innenlandsadoptsjon, herunder stebarnsadoptsjon. Retningslinjene inneholder momenter som skal vektlegges ved avgjørelsen. Ved behandlingen av søknaden skal opplysningene i saken vurderes konkret. Det sies derfor bare noe generelt om de momenter som skal vektlegges ved avgjørelsen. Ingen av momentene representerer noe absolutte vilkår, men inngår i helhetsvurderingen av om adopsjonsbevilling skal gis, og hva som er til gagn for barnet, jf. adopsjonsloven § 2. Når det gjelder spørsmålet om stabil familierelasjon, vil blant annet partnerskapets varighet være ett moment som skal vektlegges. Videre må det vurderes hvorvidt barnet lever i en stabil familierelasjon i forhold til den som søker om stebarnsadoptsjon. Stabil familierelasjon vil

være ett blant flere momenter som må vurderes ved behandlingen av søknaden.

Ved stebarnsadoptsjon må adopsjonsmyndighetene, så langt det er mulig, ha visshet for at forholdet mellom søker og ektefelle eller partner har vist sin stabilitet. Et dokumentert samboerforhold forut for ekteskaps- eller partnerskapsinngåelsen kan i denne sammenheng tillegges vekt. Det understrekes i retningslinjene at et ekteskap eller registrert partnerskap som har vart i to år slik kravet er ved utenlandsadoptsjon, i enkelte tilfelle vil kunne være for kortvarig. Det avgjørende for vurderingen vil alltid være om adopsjonen samlet sett vil bli til barnets beste.

Videre følger av retningslinjene at i de tilfellene der det av ulike årsaker ikke har vært mulig å fastsette farskapet, skal adopsjonsmyndigheten foreta en vurdering av hvorvidt adopsjon vil bli til barnets beste. Det skal i denne forbindelse legges vekt på om barnet lever i en stabil familierelasjon i forhold til den som søker om stebarnsadoptsjon. Forholdet mellom barnet og steforelder bør derfor ha vart i noe tid slik at det er mulig å vurdere tilknytningen dem imellom, og om adopsjonen vil kunne sies å bli til barnets beste. Det skal også legges vekt på om barnet har et sterkt behov for rettslig tilhørighet til søker.

Det er vanlig praksis at Barne-, ungdoms- og familieforvaltningen henvender seg til kommunen for å få bistand til å belyse blant annet også disse forholdene ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 696**Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant André Dahl****Besvart 27. juni 2003 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Jeg viser til statsrådens svar på spørsmål nr. 649, der det heter "at hensynet til hva som gagnar barnet, jf. adopsjonsloven § 2, fortsatt vil være det grunnleggende prinsipp i vurderingen". Videre heter det at "farskap, så langt råd er, være fastsatt før adopsjon kan foretas". I enkelte tilfeller vil et barn i praksis kun ha en forelder fram til en stebarnsadoptsjon eventuelt godkjennes.

Bør dette være et moment i vurderingen av hvor tidlig i barnets liv en eventuell stebarnsadoptsjon bør kunne gjennomføres?»

BEGRUNNELSE:

Det vil i enkelte tilfeller være vanskelig eller umulig å fastsette farskap, for eksempel dersom barnet er unnfanget ved kunstig inseminasjon med anonym sædgiver.

Svar:

Jeg viser i denne forbindelse til retningslinjene om saksbehandling ved søknad om innenlands- og utenlandsadopsjon og særlig om skjønnsutøvelse ved innenlandsadopsjon av desember 2002. Retningslinjene inneholder momenter som skal vektlegges ved avgjørelsen. Det fremgår at ved behandlingen av søknad om stebarnsadopsjon skal opplysningene i saken vurderes konkret.

Som nevnt i mitt svar av 17. juni 2003 til spørsmål nr. 649 skal farskap, så langt råd er, være fastsatt før adopsjon kan foretas. Barneloven § 5 fastslår at det offentlige har et ansvar for å få fastsatt farskap. Denne oppgaven er lagt til bidragsfogden og fylkesstrykdekontoret. I de tilfellene der det av ulike årsaker ikke har vært mulig å fastsette farskapet, skal adop-

sjonsmyndigheten, ifølge retningslinjene, foreta en vurdering av hvorvidt adopsjon vil bli til barnets beste.

Der farskapssaken er henlagt, vil dette være ett blant flere momenter som skal tillegges vekt. Der det av ulike årsaker ikke har vært mulig å fastsette farskapet, skal adopsjonsmyndigheten foreta en vurdering av hvorvidt adopsjon vil bli til barnets beste. Når det gjelder selve vurderingen av hva som er til barnets beste, viser jeg til mitt svar av i dag på spørsmål nr. 695.

På denne bakgrunn går det frem at dersom vilkårene etter adopsjonsloven for øvrig er til stede, vil en stebarnsadopsjon kunne gjennomføres relativt tidlig i barnets liv.

SPØRSMÅL NR. 697

Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy

Besvart 27. juni 2003 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Jeg viser til statsrådets svar på spørsmål nr. 649, der det vises til Stortingets forutsetning om at adopsjonslovens generelle regler om stebarnsadopsjon ikke skulle påvirkes av forslaget. Lovverket er imidlertid ikke likt for ekteskap og partnerskap når det gjelder barn som blir født innenfor ekteskap/partnerskap.

Medfører dette at lovverket i dag ikke anviser lik behandling av ellers tilsvarende saker om foreldrerett og adopsjon i ekteskap og partnerskap?»

BEGRUNNELSE:

De generelle reglene for stebarnsadopsjon er utarbeidet for å dekke de situasjoner der ektefeller ikke er gift idet barnet blir født, dersom ekteskapet inngås før barnet blir født, vil den såkalte pater-est-regelen kunne anvendes. Denne regelen anvendes ikke i forhold til partnerskap. Flere av de søknadene om stebarnsadopsjon fra lesbiske kvinner som nå er til behandling, er søknader fra par som må kunne sies å ha vært i en stabil familierelasjon i lang tid før barnet ble født, og som var registrerte partnere før barnet ble født. I et ekteskap ville ikke ektemannen i et slikt tilfelle trengt å søke om stebarnsadopsjon, selv om han ikke var biologisk far (i alle fall så lenge ikke moren oppgav noen annen far, og så lenge ingen annen mu-

lig far meldte seg, krevde DNA-test eller lignende). Denne ulikheten i regelverket kan bety at en eventuell intensjon fra Stortinget om likebehandling på dette området ikke er oppfylt med de vedtak Stortinget til nå har gjort.

Svar:

Jeg viser til at når det gjelder lovendringen som åpnet adgang til stebarnsadopsjon i registrert partnerskap, innebar denne en utvidelse av hvem som kan adoptere stebarnet sitt. Det fremgår av forarbeidene at forslaget ikke inneholdt noen endring av vilkårene for stebarnsadopsjon i forhold til gjeldende rett, bortsett fra denne utvidelsen med hensyn til hvem som kan søke om stebarnsadopsjon. Endringen har åpnet for at også barn som bor sammen med en av sine foreldre og dennes registrerte partner i en stabil familierelasjon har fått muligheten til den juridiske sikkerheten en stebarnsadopsjon innebærer. Forhandlingene i Stortinget i forbindelse med lovendringen, gjaldt kun spørsmålet om stebarnsadopsjon, og omfattet ikke pater-est-regelen i barneloven.

Dette betyr at i de tilfeller der et barn fødes av mor som lever i et registrert partnerskap, vil kvinnen som har født barnet ha foreldreansvaret for barnet alene i henhold til barnelovens regler. Det følger av retningslinjene om saksbehandling ved søknad om

innenlands- og utenlandsadopsjon og særlig ved innenlandsadopsjon av desember 2002 at kriteriene for stebarnsadopsjon også gjelder for disse tilfellene.

Steforelderen i et registrert partnerskap vil således ikke ha en automatisk rett til å adoptere partners barn. Søknaden skal undergis en saksbehandling

som er vanlig for slike saker. I praksis vil Barne-, ungdoms- og familieforvaltningen henvende seg til kommunen for å få saken ytterligere opplyst. Søknaden vil deretter bli vurdert etter adopsjonslovens regler.

SPØRSMÅL NR. 698

Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy

Besvart 1. juli 2003 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Stortinget vedtok partnerskapsloven i 1993. Denne loven gir homofile og lesbiske lik rett til forpliktende samliv etter hovedregelen i ekteskapsloven. Flere land har senere kommet etter på dette rettsområdet. Viser i den forbindelse til oppslag i VG 13. juni, som lister opp ambassader med vigselfrett for heterofile. Vielse i utlandet er et populært tilbud, og det smaker av forskjellsbehandling at homofile og lesbiske kun har dette tilbudet i Stockholm og Haag.

Hva vil utenriksministeren gjøre for å rette opp i dette?»

BEGRUNNELSE:

Norge var det andre landet i verden etter Danmark som vedtok en partnerskapslov. Senere har flere land kommet etter: Sverige, Island, Nederland og Spania. Rettstilstanden her er derfor ikke i veien for at ambassadene i disse landene skal kunne vie homofile og lesbiske.

Svar:

Forutsetningen for at en utenriksstasjon skal bemyndiges til å vie eller registrere partnerskap er at vertslandets myndigheter godkjenner at disse rettsaktene blir foretatt ved utenriksstasjonen. Når det gjelder partnerskap, vil det kun være aktuelt for Norge å anmode om slik godkjenning fra stater som selv anerkjenner partnerskap i sin nasjonale lovgivning.

Flere land har de seneste årene innført partnerskapslovgivning. Jeg er positiv til å utvide tilbudet for å registrere partnerskap ved norske utenriksstasjoner der det er mulig, og dette vil bli nærmere vurdert.

Det faktum at en stat har innført partnerskapslovgivning er likevel ikke ensbetydende med at den også gir utenlandske diplomatiske stasjoner rett til å foreta registrering av partnerskap. Slik er for eksempel situasjonen i Danmark, der nasjonal lovgivning ikke forespeiler noen slik mulighet. Til gjengjeld kan norske homofile og lesbiske inngå partnerskap i Danmark etter dansk rett.

SPØRSMÅL NR. 699**Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 27. juni 2003 av olje- og energiminister Einar Steensnæs****Spørsmål:**

«Vil statsråden opplyse om systemkravene for kraft til Ormen Lange er endret i forhold til de som ble etablert når valg av ilandføringssted ble gjort, og om linjen Viklandet-Istad er å anse som relatert til kraftforsyning til Ormen Lange samt hvilke enkelte nyttefaktorer og anleggsbidrag som er beregnet i Statnetts samfunnsøkonomiske lønnsomhetsvurdering av nettførsterkningstiltakene?»

BEGRUNNELSE:

I statsrådens forrige svar av 5. juni 2003 i saken sier han blant annet: "Ifølge Statnett er samlet investering for nettiltakene som sees i forbindelse med etablering av Ormen Lange på Nyhamna anslått til om lag 1 100 mill. kr." I det siste svaret av 16. juni 2003 blir disse investeringene konkretisert til linjene Istad-Nyhamna og Ørskog-Nyhamna. Linjen Viklandet-Istad omtales av Statnett både i meldingen og i konsekvensutredningen for denne linjen som avgjørende for framføring av tilstrekkelig kraft til Ormen Lange. I konsekvensutredningen for denne linjen fra oktober 2002 heter det om behovet for kraft til Ormen Lange på side 84: "En landterminal vil bli plassert på Nyhamna i Aukra kommune. Denne kommunen ligger nordvest for Molde og tilhører det området som blir berørt av ny 420 kV-ledning Viklandet-Istad. En ny forbindelse mellom Viklandet og Istad vil være helt nødvendig og er første skritt for en kraftforsyning fram til en eventuell landterminal."

Statnetts arbeid med "samfunnsøkonomisk lønnsomhetsvurdering av nettførsterkningstiltakene" er av stor interesse i denne saken. Statsråden sier blant annet: "Statnett har gjennomført en samfunnsøkonomisk lønnsomhetsvurdering av nettførsterkningstiltakene basert på en helhetsvurdering av samlede investeringer og samlet nytte for alle berørte forbrukere. Statnett opplyser at summen av denne nytten vurderes som større enn kostnaden ved investeringen. I denne analysen inngår det ikke identifikasjon av enkeltaktørers isolerte nytte av tiltaket." Det er av interesse både å få klarlagt den analysemetode som er benyttet, de konkrete resultater som er konstatert og hva enkeltleddene i summen av nytten består av.

I sitt andre svar i saken av 5. juni 2003 sier statsråden om nettinvesteringer: "I beregningene av totale investeringer for prosjektet for de to alternativene ble det lagt til grunn at halvparten av disse investeringene skulle dekkes av Ormen Lange-prosjektet." I sitt siste svar av 16. juni 2003 sier statsråden: "I hvilken

grad utbygger eventuelt skal dekke kostnader ved nevnte nettiltak er pr. dags dato ikke avklart." Det er med andre ord usikkert om, og i hvilken størrelse Ormen Lange (prosentuelt og reelt), skal betale anleggsbidrag for de kraftledninger som er nødvendige for å skaffe tilstrekkelig kraft til landanlegget.

Statsråden har tidligere gjort klart at systemkravene som ble etablert da ilandføringsalternativene ble sammenlignet var basert på en hovedforsyning på 300 kV og reserveforsyning på 132 kV. I statsrådets siste svar er brakt inn to eventuelle 420 kV-linjer til Tjeldbergodden. Hvilke investeringer som kan relateres til reserveforsyningen til anlegget, og om dette betyr at investeringer i reserveforsyning ikke var med da sammenligningen mellom Nyhamna og Tjeldbergodden ble foretatt, er ikke klart.

Svar:

Systemkravene for kraft til Ormen Lange er, ifølge Norsk Hydro, prinsipielt ikke endret i forhold til de som ble etablert ved valg av ilandføringssted. Kravet er hovedforsyning ved minimum 300 kV og reserveforsyning ved minimum 132 kV, alternativt 420/300 kV. Dette er nærmere redegjort i mitt brev av 5. juni 2003.

Statnett opplyser at de i sine analyser av nettførsterkningsbehovet ikke har lagt til grunn noe absolutt krav til kraftforsyningen frem til terminalen. Kvaliteten på den kraftforsyningen som oppnås gjennom nettførsterkningene, er et resultat av de nyttevirkinger som nettførsterkningsløsningen utløser. Statnett har, etter valg av ilandføringssted, vurdert ulike løsninger for nettførsterkninger og konkludert med at en ringforbindelse på 420 kV er den samfunnsøkonomisk beste løsningen.

Linjen Viklandet-Istad er nødvendig for framføring av kraft til Ormen Lange-anleggene, men det presiseres at denne linjen vil bli bygget uavhengig av Ormen Lange. Behovet for Viklandet-Istad er således ikke utløst av Ormen Lange, men prosjektet blir mer lønnsomt ved at etablering av terminalen fører til en høyere utnyttelse av ledningen. Sammen med de andre nettførsterkningene Statnett skal søke konsesjon for (Istad-Tornes-Nyhamna og Nyhamna-Ørskog) vil Viklandet-Istad danne en 420 kV-ring som sikrer kraftforsyningen til store deler av Møre og Romsdal, inkludert Ormen Lange.

I sin vurdering av den samfunnsøkonomiske lønnsomheten har Statnett anslått samlet nåverdi av kostnadene for forsterkning av nettet (linjene Istad-

Tornes-Nyhamna og Nyhamna-Ørskog) til 757 mill. kr. I disse kostnadene inngår nåverdi av investeringskostnadene, fratrasket restverdi og nødvendige investeringer i eksisterende nett (653 mill. kr), og drifts- og vedlikeholdskostnader (104 mill. kr). Nyten er kalkulert ut fra reduksjon i tapskostnader (312 mill. kr), reduksjon i flaskehalskostnader (247 mill. kr), reduksjon i avbruddskostnader (307 mill. kr) og redusert framtidig reinvesteringsbehov når ringen etableres (87 mill. kr). I disse anslagene inngår også nytten for Ormen Lange-anleggene. Samlet nytte er anslått til 953 mill. kr. Resultatet av kost/nyttevurderingen blir således at nettforsterkningen gir en nåver-

di av netto nytte på 196 mill. kr. Det understrekes at kost/nyttevurderinger alltid er basert på ulike forutsetninger og at endringer i disse vil påvirke resultatet.

Som påpekt i mitt svar av 16. juni 2003 er det ikke avklart i hvilken grad utbygger eventuelt skal dekke kostnader ved de nevnte netttiltakene.

Linjen Viklandet-Istad er nå til konsesjonsbehandling hos NVE, og Statnett vil om kort til søke konsesjon også for Istad-Tornes-Nyhamna og Nyhamna-Ørskog. Av hensyn til den videre saksbehandlingen av disse sakene ønsker jeg ikke å gå nærmere inn på detaljene.

SPØRSMÅL NR. 700

Innlevert 19. juni 2003 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 26. juni 2003 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Konventet har foreslått at det skal opprettes et eget EU Armament Agency som skal overta de oppgaver WEAG/WEAO har i dag. Mye tyder på at tenkningen ikke inkluderer ikke-EU-land som fullverdige deltakere.

Har forsvarsministeren fra norsk side presisert skriftlig de behov og ønsker Norge har i å delta med fulle rettigheter i det framtidige Armament Agency, og blir i så fall dette fulgt opp i den viktige fasen fram mot møtet i Thessaloniki, ikke minst i forhold til Roma og Brussel med det innkommende italienske formannskapet?»

BEGRUNNELSE:

Slik jeg har forstått framdriftsplanen, skal det fattes et formelt vedtak om opprettelsen av et Armament Agency på møtet i denne måneden i Thessaloniki. Denne saken fremskyndes i forhold til behandlingen av de øvrige forslag i Arbeidsgruppe 8 sin rapport. Når det gjelder deltakelse for allierte ikke-EU-land, foreslår Arbeidsgruppe 8 at dette skjer på "ad hoc basis i forhold til spesifikke prosjekter". Dette vil med andre ord bety sterkt reduserte deltakerrettigheter for Norge som pr. i dag er fullt medlem i både WEAG/WEAO.

Undertegnede er leder for den norske VEU-delegasjonen til parlamentarikerforsamlingen i Vestunionen. Parlamentarikerforsamlingen går inn for at de fulle deltakerrettigheter skal videreføres inn i EU-or-

ganet, men denne parlamentarikerforsamlingen har liten innflytelse i saken. Under møtet i vårsesjonens parlamentarikerforsamling tok jeg denne saken opp i muntlig spørsmål til den greske forsvarsministeren etter hans innledning, like så vel som til den italienske forsvarsministeren etter hans innledningsforedrag til forsamlingen.

Den italienske forsvarsminister svarte i en positiv tone at arbeidet i EUs Armament Agency måtte være "ekstrovert" og ikke "introvert", og at det måtte utarbeides tilfredsstillende deltakerordninger for alle de land som er med i WEAG i dag. Den greske minister var langt mer forbeholden i sitt svar uten å gå i detaljer. Men budskapet var at det neppe var aktuelt med fulle rettigheter for andre enn EU-landene selv. Kommisjonen som har det formelle ansvaret for alle EUs byråer, er bedt om å komme med en betenkning.

VEU-delegasjonen vil i lys av disse svarene anbefale at ministeren tar kontakt både i Roma og i Brussel med det italienske formannskapet som vil måtte utmeisle detaljene og stå for gjennomføringen av et eventuelt vedtak i Thessaloniki. I lys av den erfaringen fra norsk side gjorde da EU overtok fra VEU Satellittsenteret i Torrejon og Instituttet for sikkerhetsstudier i Paris i 2001, er det viktig å komme med konkrete og konstruktive forslag til ordninger på et tidlig stadium. Saken har betydning både for vår politiske deltakelse i ESDP og den norske forsvarsindustriens rammebetingelser og fremtidige muligheter innenfor et EU-marked.

Svar:

Jeg legger stor vekt på å ivareta norske interesser i forbindelse med opprettelsen av et EU Armament Agency, som sist ble behandlet under EU-toppmøte i Thessaloniki 19.-20. juni i år. Allerede på forsvarsministermøtet i WEAG/WEAO i Roma 16. mai 2002 var det fremtidige europeiske forsvarsmateriellsamarbeidet et viktig tema. Både i møtet og i uformelle samtaler vektla jeg at det må tas spesielt hensyn til de av WEAGs medlemsland som ikke er EU-medlemmer dersom det opprettes et annet organ enn WEAG/WEAO.

Ettersom det er i WEAG/WEAO-møter på materielldirektørnivå at mesteparten av diskusjonen foregår, har min materielldirektør Leif Lindbäck blant annet hatt møte med det nederlandske WEAG/WEAO-formannskapet for å diskutere norske interesser. Det skjedde før Nederland la frem sitt program for sin toårige formannskapsperiode 2003-2004.

På det siste materielldirektørmøtet i WEAG/WEAO i Nederland i mars i år presenterte Nederland sitt program. En av beslutningene på møtet var at det må tas hensyn til alle WEAG-landenes interesser når WEAGs arbeid blir overført til EU:

"National Armaments Directors: noted the Netherlands Chair's programme presented by their Chairman, Dr. Ernst Van Hoek, and accepted the way ahead as follows: (2) notwithstanding the future evo-

lution of European armaments cooperation, the current WEAG-related rights of non-EU WEAG member states should be taken into account in any potential transition."

Imidlertid er det, som også stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen er inne på i sin begrunnelse for spørsmålet, noe forskjellige signaler som mottas over tid fra de ulike EU-presidentskap. Blant annet har EU begynt å holde møter kun for EU-landenes materielldirektører. Vi har anmodet om å kunne få delta på slike møter som observatør, uten at anmodningene er blitt etterkommet. Dette skjedde senest i april i år da EUs materielldirektører møttes på Rhodos.

I den fasen som vi nå går inn i er det viktig at vi på alle nivå og i alle fora bidrar konstruktivt der det fremtidige europeiske forsvarsmateriell- og forskningssamarbeidet tas opp. Dette vil blant annet kunne få betydning for den norske forsvarsindustriens rammebetingelser og muligheter innenfor et fremtidig EU-marked.

For fortsatt å ivareta norske interesser på en best mulig måte, har jeg derfor til hensikt å ta opp den siste tids utvikling med det kommende italienske EU-formannskapet skriftlig. Dessuten vil jeg ta opp disse spørsmål på det neste forsvarsministermøtet i WEAG/WEAO som finner sted i november i år.